

Underbalance. Denne Slutning kan nu føres be tydelig videre: hvis vi ikke havde haft den skammelige Stempelafgift, vilde den Underbalance, der vilde være kommen, hvis vi ikke havde haft Krigsskatten, have været endnu større, — Stempelafgiften er jo ligeledes bleven dødsdømt fra forskellige Sider — og hvis vi ikke havde haft nogen af de Hartkornsskatter, som det ærede Medlem fra Ringsted (Zahle) fandt saa særdeles uretfærdige, vilde det tænkte Underfund have været endnu større, og saaledes kunde man blive længe ved. Dette synes mig dog ikke at være nogen særdeles logisk Behandling af finantzielle Spørgsmaal; den rette Logik synes mig, maa være den, at efter som Statskassen vilde have en Underbalance, saafremt den ikke havde Krigsskatten, saa kunne vi desto værre indtil videre, og indtil vi have faaet en hel Reform ogsaa af Udgiften, ikke opgive Krigsskatten. Dette synes at være en Slutning, der i sund Logik har betydelig forud for den, som det ærede Medlem hengav sig til, og jeg tvivler ikke om, at den nuværende Finantsminister, der saa bestemt har modsat sig forskellige Smaaaflysninger paa at røre ved Tolde; denne den væsentligste Indtægt paa Budgettet, vil benytte denne Argumentation mod det ærede Medlem, og han har ganske vist Sjøie til at gjøre det. Jeg tror, vi gjøre rettest i at betragte hele Forholdet ikke ud fra tænkte Forudsætninger, men ganske simpelt og nøgternt, som Forholdene faktisk ere. Det forekommer da mig, at man ikke kan sige Andet, end at Finantsministeren er berettiget til at erklære, at hele Tilstanden maa siges at være „ret tilfredsstillende“; thi hvad enten man kaster Blikket paa den ene eller den anden afgjørende Position, som indvirker paa Totalresultatet, tror jeg, man maa komme til den Erkjendelse, at vel ere vi gaaede noget tilbage, sunkne noget ned fra den særlig gunstige økonomiske og finantzielle Stilling, som vi havde for nogle Aar siden — eller som vi ialtsald indbildte os at have — vel ere vi sunkne noget ned fra denne Stilling, men det er dog ingenlunde saa, at Nedgangen har naaet endog saa kun et Lidspunkt, der ligger 5 eller 6 Aar tilbage fra den Dag i Dag, og dette forekommer mig at indeholde en stor Beroligelse med Hensyn til de almindelige økonomiske Forhold, under hvilke vort Land overhovedet arbejder. Det er en saare let Sag at kaste ud en saadan Paastand som den, at alle Landeieendommene her i Danmark have tabt 25 pCt. i Værdi i de sidste Aar, og det er endnu lettere at udraabe, som et æret Medlem gjorde igaar, da denne Beregning kom frem, at det endog var „laust anslaaet“. Det forekommer mig, at denne Uttring ikke har den fjerneste Hjemmel. (Mødeligelse af B e r g). Nei det er paa ingen mulig Maade Tilfældet, at der er et faadant Tab paa Landeieendommens Værdi. (En Stemme: Prøv at sætte dem til Auktion!) Ja, hvis vi paa een Gang

skulde sætte alle Landeieendomme i Danmark til Auktion, saa kunde det gjerne være, at det endog saa blev mere end 25 pCt., 50 pCt. eller 75 pCt., men det er ikke Spørgsmaalet; Spørgsmaalet er, om det efter en sund og jævn Betragtning kan siges, at Landeieendommene ere sunkne i Pris i en Grad, der kjendelig stiller sig fra den Nedgang, der har ramt alle andre og ganske særlig Kapitalisternes Værdier. Man kan sige, at de, som eie kongelige Obligationer, have tabt saa og saa Meget, de, som eie Aktier i Privatbanken, saa og saa Meget, og vi kunne komme meget langt ned, dersom vi tilsidst kom til Aktierne i et eller andet industrielt Foretagende, som er totalt mislykket; men at Landeieendommene i Danmark med nogen Sjøie skulde kunne siges at være sunkne i Værdi endog tilnærmelsesvis saa dybt, som det igaar blev nævnet, er en fuldstændig vilkaarlig Paastand. Vi have haft tre daarlige Høstaar, og den rigelige Høst, der er kommen i Aar, vil vel næppe bringe større Pengeindtægt til Landmændene, end at den lige netop vil kunne, som man siger, stoppe Hullerne fra den foregaaende Tid. Men derfra og til at drage en Slutning om en virkelig Nedgang af Værdierne i det Hele er et stort Spring. Det, som Mangfoldige lide under for Tiden, lige saa vel i Industrien og Handelen som ved Agerbruget, er: Ulsen af en Overanstrengelse. Men denne Overanstrengelse er for det Første, som man vel tør haabe, ikke af anden Bestaaelse, end at nogen Lids No og Sparksomhed atter vil kunne bringe den tabte Egenøgt tilbage, og dernæst byder Retfærdigheden at sjoie til, at blandt de Lande, som i det Hele have været underkastede Diebliffets sterke økonomiske Tryk, indtager Danmark slet ikke i og for sig nogen uheldig Stilling. Trykket kan være haardt nok herhjemme og hvile tungt nok paa mange Uheldige, der ere komne yderst i Epidien for den fremrykkede Fremskridtslyst, men Trykket er indenfor vort Lands Grændser end ikke at sammenligne med det, som har hvilet paa flere andre Lande og maaske ikke mindst paa vort Naboland mod Syd, hvor det i en ganske anderledes gennemgribende Grad har nedsat alle Værdier. Det forekommer mig, at, naar man ser, hvorledes Løbsagifterne stille sig, i hvilken Henseende Anmærkningerne til Finantsloven give fylldige Dplysninger, og naar man ser, at vi ikke ere komne ned under den Indtægt, som vi havde for fem Aar siden, maa dette siges at være et forholdsvis heldigt og beroligende Resultat, og det saa meget mere, som vistnok enhver Erfaring vil bevindne, at der i de senere Aar, og maaske navnlig i det sidste Aar, har gjort sig gjældende en meget stor Sparommelighed hos den store Mængde, som væsentlig forbruger de Artikler, som giver Staten den største Indtægt. Det er i denne Sparommelighed, at man skal søge en Garant for en Opreisning og Frelse fra den økonomiske Nedgang, som der har